

Ομιλία Α. Χάγιου στην εκδήλωση για τα 50 χρόνια Πολυτεχνείο-Αθήνα 10/11/2023

Η ομιλία του Άγγελου Χάγιου, μέλους της ΠΕ του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, στην κεντρική πολιτική εκδήλωση για τα 50 χρόνια από την εξέγερση του Πολυτεχνείου, που πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 10 Νοέμβρη 2023, στο αίθριο του Κτηρίου Αβέρωφ στο ΕΜΠολυτεχνείο

Φίλες και φίλοι, συντρόφισσες και σύντροφοι,

Στα 50χρονα της εξέγερσης του Πολυτεχνείου, στις εκδηλώσεις, συγκεντρώσεις, στις πορείες και πρώτα απ όλα στην αμερικάνικη πρεσβεία, **το διεθνιστικό μας καθήκον μας καλεί σε μαχητική συμπάρασταση στον ηρωικό αγώνα του λαού της Παλαιστίνης για λευτεριά και αυτοδιάθεση ενάντια στο κράτος δολοφόνο του Ισραήλ και τους αμερικανονατοϊκούς συμμάχους του.**

Η πρωτοβουλία της νΚΑ και του NAP για τη μελέτη της ιστορίας από τη σκοπιά του μέλλοντος και την ανάλυση της εμπειρίας από τη σκοπιά των καθηκόντων μας, αποκτά ιδιαίτερη αξία σε μια **εποχή καπιταλιστικής επιδρομής, κοινωνικής και πολεμικής, καταστροφής της φύσης και επιβολής καθεστώτος ολοκληρωτισμού.**

Αυτή η επιλογή εκφράζει τη βαθύτερη δυναμική της εξέγερσης που συγκινεί 50 χρόνια τώρα τον μαχόμενο λαό και την νεολαία. Ανταποκρίνεται στην ανεπανάληπτη συμβολή της στις μεταπολιτευτικές κοινωνικές και πολιτικές κατακτήσεις που, παρόμοιες, δεν έδωσαν ούτε μπορούσαν να δώσουν όλες μαζί οι κυβερνήσεις, οι συγκυβερνήσεις, η συμμετοχή σε

κυβερνήσεις και η πρώτη φορά αριστερή κυβέρνηση. Συνέβαλε, πάνω απ' όλα, με πράξη και παράδειγμα, στην αναγέννηση μιας νέας ελπίδας και αυτοπεποίθησης στο λαό και τη νεολαία, να μη σκύβει το κεφάλι στην εξουσία, να σηκώνει το **ανάστημά του απέναντι στο καθεστώς του φόβου και του ολοκληρωτισμού.**

Το 1967-74 το κίνημα της νεολαίας, στις πρώτες γραμμές του λαϊκού κινήματος, ήρθε αντιμέτωπο και τόλμησε να τα βάλει με τη χούντα των συνταγματαρχών. Αυτό απαιτούσε επιλογές, αποφάσεις και δεσμεύσεις κάποιων πρωτοπόρων δυνάμεων που συνδέθηκαν και δημιούργησαν μαζί με το αυθόρμητο των μαζών. Απαιτούσε, επίσης, θεωρητική, πολιτική και οργανωτική συγκρότηση, διότι δεν ήταν καθόλου εύκολο να τα βάλεις και με το μαύρο αστικό μπλοκ εξουσίας που σχεδίαζε, αρκετά χρόνια πριν το 1967, μια δικτατορία για να αντιμετωπίσει το εργατικό και νεολαιίστικο κίνημα.

Το γεγονός είναι ότι, στον αγώνα αυτό, διαμορφώθηκε μια απρόσμενη δυναμική. Το αντιδικτατορικό κίνημα, με αποκορύφωμα το Νοέμβρη, κλόνισε συθέμελα τη στρατιωτική δικτατορία. Από τη στιγμή, μάλιστα, που ανέβασε δίπλα στο **ΨΩΜΙ-ΠΑΙΔΕΙΑ -ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ** τα συνθήματα **ΚΑΤΩ Η ΧΟΥΝΤΑ, ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗ ΛΑΕ** και **ΕΞΩ ΗΠΑ -ΝΑΤΟ** η δυναμική η μαζικότητα και η λαϊκή εργατική ανταπόκριση έκανε ποιοτικό και ποσοτικό άλμα στις δύσκολες συνθήκες της περιόδου. Έτσι αμφισβήτησε και απείλησε το αστικό καθεστώς και τους ιμπεριαλιστές συμμάχους του, όσο αυτό δεν είχε συμβεί άλλοτε μετά τον αγώνα της ΕΑΜικής αντίστασης και του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας. Αυτό επιτάχυνε τις διαδικασίες που οδήγησαν στην κατάρρευση της χούντας..

Δεν μιλάμε μεταφυσικά για τον “μύθο του Πολυτεχνείου”. Προσπαθούμε να προσεγγίσουμε μαρξιστικά τα γεγονότα. **Το Πολυτεχνείο εξέφρασε, με αυθεντικό τρόπο, διαθέσεις μαζών, πολιτικές τάσεις, ιστορία και πολιτισμό του κινήματος.** Συμπύκνωσε, σε μια μαύρη κατάσταση, τις νέες δυνατότητες που τροφοδοτήθηκαν, στη νέα εποχή, από τις εξελίξεις στον καπιταλισμό, την οικονομική κρίση, τις αντιιμπεριαλιστικές επαναστάσεις, τα αντικαπιταλιστικά κινήματα, ενώ γίνονταν φανερά τα σημάδια κρίσης του «υπαρκτού σοσιαλισμού». Οι αντιθέσεις των «από πάνω», διεθνώς και στο αστικό στρατόπεδο της χώρας, ενθαρρύνουν τις πιο ριζοσπαστικές διαθέσεις για πολιτική και κινηματική κλιμάκωση του αντιδικτατορικού αγώνα. Κάτω, μάλιστα, από το φόβο ανερχόμενου αντιδικτατορικού-αντιαμερικανικού κινήματος δρομολογούνται οι «γέφυρες» αστών πολιτικών με τη χούντα για «εθνική κυβέρνηση» από την Βουλή που διέλυσε η χούντα, με τον Καραμανλή επικεφαλής. Ο Παπαδόπουλος προχωρά το 1973 στην επιχείρηση «φιλελευθεροποίησης» του καθεστώτος με κυβέρνηση Μαρκεζίνη και το ΚΚΕ Εσωτερικού ανακοινώνει ότι θα συμμετέχει στις διαδικασίες της. Στην Ουάσιγκτον ο Κίσινγκερ και στο Παρίσι η γαλλική Προεδρεία μιλάνε για «εξελίξεις στην Αθήνα». Στην Πορτογαλία, στις 25 Απρίλη 1974, η 42χρονη δικτατορία ανατρέπεται με την επανάσταση των γαρυφάλλων και στην Ισπανία η 36χρονη δικτατορία κλονίζεται. Καθοριστική είναι η επίδραση στις εξελίξεις και στις λαϊκές αντιδράσεις το χουντικό πραξικόπημα και η εισβολή του τούρκικου στρατού στην Κύπρο.

Το αντιδικτατορικό κίνημα και η εξέγερση συμπυκνώνει και εκφράζει δυο τάσεις. Από τη μια τις διαθέσεις και τις δυνατότητες των μαζών και, από την άλλη, τη στρατηγική πολιτική ανεπάρκεια του πολιτικού υποκειμένου. Το αποτέλεσμα είναι ένας άλμα σε πολιτικό μαζικό αγώνα με το ανώτερο δυνατό, στις δοσμένες συνθήκες, αντιχουντικό δημοκρατικό, αντιιμπεριαλιστικό και αντιαμερικανικό περιεχόμενο. Ο αγώνας, ωστόσο, δεν εξελίχτηκε στο επίπεδο της συνολικής ρήξης και άμεσης ανατροπής της χούντας και μιας γενικότερης αντικαπιταλιστικής σύγκρουσης με το σύστημα που γεννά χούντες. Οι εξελίξεις έδειξαν ότι η δυνατότητα υπήρχε. Διέψευσαν τις εκτιμήσεις ότι ο κόσμος δεν τραβάει. Η λαϊκή εργατική κινητοποίηση γύρω από το Πολυτεχνείο, στην Αθήνα και τις μεγάλες πόλεις

«Ήταν μια σπίθα στην αρχή- Και μιας βροχής ψιχάλα

Κι έγινε η σπίθα πυρκαγιά- Και πέλαγος η στάλα»

Το πρόβλημα ήταν ότι στη στρατηγική της κομμουνιστικής αριστεράς, που είχε σημαντικό ρόλο στο αντιδικτατορικό κίνημα, κυριαρχούσε η ρεφορμιστική λογική αποκατάστασης της κοινοβουλευτικής δημοκρατίας με εκδημοκρατισμό των κρατικών και πολιτικών θεσμών. Δεν ήταν στρατηγική κλιμάκωσης και πολιτικοποίησης των ανερχόμενων τάσεων ανατροπής για αυτό και η αμηχανία της και στην εξέγερση. Δεν υπήρχε, πρακτικά, πολιτικό σχέδιο ανατροπής της χούντας με μαζικό πολιτικό αγώνα για βαθύτερο ρήγμα και κλονισμό του αστικού καθεστώτος και των συμμάχων του, που θα προκαλούσε ακόμα πιο ριζοσπαστικές μεταπολιτευτικές εξελίξεις. Χαρακτηριστική ήταν η αδυναμία παρέμβασης της αριστεράς στη λαϊκή κινητικότητα, στη διαδικασία διαδοχής της χούντας, που απαιτούσε με το σύνθημα «δώστε τη χούντα στο λαό» να παρέμβει ανατρεπτικά αλλά και μέσα στα στρατόπεδα με τον αναβρασμό των φαντάρων και των επιστρατευμένων εφέδρων, λόγω των γεγονότων στην Κύπρο, όταν οι αξιωματικοί τα εγκατέλειπαν πανικόβλητοι.

Το αντιδικτατορικό κίνημα και η εξέγερση ανέδειξε το ζήτημα των ζητημάτων. Το πρόβλημα μιας στρατηγικής που ηγεμόνευε, από τις δεκαετίες του 50 και του 60 στην ΕΔΑ και το παράνομο ΚΚΕ που αποδείχτηκε διαχρονικά καταστροφική για το λαό και την αριστερά. Η λογική του «μικρότερου κακού», η πολιτική ουράς στο «δημοκρατικό» Κέντρο του Γ. Παπανδρέου και οι κοινοβουλευτικές αυταπάτες οδήγησαν σε ενσωμάτωση της αριστεράς στη γραμμή αστικού εκσυγχρονισμού της Ένωσης Κέντρου και, ιδιαίτερα, της «αριστερής» πτέρυγας, του Ανδρέα Παπανδρέου. Αυτή ήταν η αιτία που στο «κίνημα των 70 ημερών», γνωστό ως «Ιουλιανά 1965» και από τη δολοφονία του Σωτήρη Πέτρουλα, η κομμουνιστική αριστερά δεν επέλεξε γραμμή κλιμάκωσης του πιο μαχητικού πολιτικού εργατικού και λαϊκού κινήματος μετά τον εμφύλιο, που θα μπορούσε να αποτρέψει και το πραξικόπημα των συνταγματαρχών.

Αυτή ήταν η βασική αιτία για την έλλειψη οποιασδήποτε πολιτικής και οργανωτικής προετοιμασίας για την αντιμετώπιση, με όρους κινήματος, του επερχόμενου πραξικοπήματος. Το οποίο, μάλιστα, το είχε «προαναγγείλει» ο Παπαδόπουλος με την

προβοκάτσια που έστησε ο ίδιος σε στρατόπεδο του Έβρο τον Ιούλη 65. Τον Απρίλη 1967 είχαμε, ό,τι χειρότερο, ήττα του κινήματος από τη χούντα όχι όμως σε σύγκρουση, αλλά σε μια μάχη που η αριστερά δεν την έδωσε. Η ΑΥΓΗ στο πρωτοσέλιδο του φύλλου της 21/4/67 ανέλυε τις κοινοβουλευτικές αυταπάτες της ΕΔΑ και του ΚΚΕ και κατέληγε ότι δεν πρόκειται να γίνει πραξικόπημα.

Είναι ιστορική η ευθύνη της αριστεράς για το γεγονός ότι το πραξικόπημα μας βρήκε στον «ύπνο του δικαίου». Γι' αυτό δεν είχαμε από την αρχή μαζική αντίσταση και πάλη. Η εξέγερση του Πολυτεχνείου ήρθε σαν αποτέλεσμα μιας σκληρής, βασανιστικής και πολυεπίπεδης αγωνιστικής ωρίμανσης πεντέμισι πέτρινων χρόνων, με ιστορικό αποκορύφωμα το έτος 1973 με την άνοδο του μαζικού αγώνα. Η μελέτη αυτής της φάσης είναι απολύτως αναγκαία και εξαιρετικά διδακτική για απαντήσεις σε διαχρονικά ερωτήματα. Τι κάνεις σε φάση ήττας και διάλυσης των οργανώσεων, με ποια γραμμή, ποια οργάνωση, ποιο κίνημα. Τι σημαίνει και πώς οργανώνεται η παράνομη δουλειά στη χούντα και γενικότερα.

Την περίοδο αυτή αναπτύχθηκαν στο φοιτητικό κίνημα, με τις δικές τους στρατηγικές, όλα τα πολιτικά ρεύματα, αστικά δημοκρατικά, σοσιαλδημοκρατικά, αριστερά, με πλήθος οργανώσεων και ομάδων. **Αυτό αποτυπώνεται και στο Πολυτεχνείο.**

Σε αυτά τα δύσκολα χρόνια, αναπτύχθηκαν και οι μαχόμενες δυνάμεις της αριστεράς. Από την πρώτη μέρα χρειάστηκε να συγκρούονται και να ξεπερνάνε απόψεις όπως, να περιμένουμε την αντίδραση της “δημοκρατικής Ευρώπης” και μιας δημοκρατικής προεδρίας στις ΗΠΑ. Ότι έχει αλλάξει η εποχή και δεν μπορούμε να πάμε με κίνημα ανατροπής. Ότι η επανάσταση και ο κομμουνισμός δεν είναι του παρόντος «ας κερδίσουμε σήμερα ό,τι μπορούμε».

Το μαζικό κίνημα αρχίζει να κινείται από το φθινόπωρο του 1972 για συνδικαλιστικές ελευθερίες ενάντια στο νόμο πλαίσιο για τα ΑΕΙ. Από τις αρχές του 1973 έχουμε όχι μόνο αντίσταση αλλά και τάση αντεπίθεσης με μαζικές αντιχουντικές κινητοποιήσεις. Η πρώτη

συντονισμένη παμφοιτητική κινητοποίηση στο Πολυτεχνείο 14/2/73 αντιμετωπίστηκε με βάρβαρη εισβολή της αστυνομίας, με συλλήψεις, δίκες και καταδίκες 8 συναγωνιστών. Μια βδομάδα μετά, στις 21/2/73, γίνεται η κατάληψη της Νομικής και αρχές Μάρτη μια νέα, πάλι στη Νομική, που κτυπήθηκε σκληρά από την εισβολή της αστυνομίας με πρόσκληση της Συγκλήτου.

Αρχίζουν, ταυτόχρονα, να διαμορφώνονται και οι τάσεις επαναστατικής αναζήτησης που αναπτύσσουν, με διάφορες οπτικές, την αντίληψη ανατροπής της δικτατορίας με κοινωνικό και πολιτικό μέτωπο σύγκρουσης με το χουντικό καθεστώς και το σύστημα. Στο πλαίσιο αυτό, εντείνουν την αντιπαράθεση απέναντι στη γραμμή συμμαχίας με αστικές αντιχουντικές δυνάμεις με στόχο την αποκατάσταση του κοινοβουλευτισμού.

Η «ανανεωτική» ευρωκομμουνιστική πρόταση του ΚΚΕ Εσωτερικού πρόβαλλε την «Εθνική Αντιδικτατορική Δημοκρατική Ενότητα» (ΕΑΔΕ) αντικατάστασης της χούντας με κόμματα της προδικτατορικής Βουλής ακόμα και με αντιδικτατορικούς φιλοβασιλικούς παράγοντες.

Η γραμμή του ΚΚΕ ήταν η συνεργασία των «αντιδικτατορικών δημοκρατικών δυνάμεων» για ένα μεταπολιτευτικό καθεστώς προοδευτικού αστικοδημοκρατικού χαρακτήρα που το ονόμαζε «νέα δημοκρατία».

Οι πιο ριζοσπαστικές τάσεις που υπήρχαν σε όλα τα ρεύματα και κόμματα της αριστεράς διαφοροποιούνταν από τις γραμμές αυτές. Οι τάσεις αυτές έδωσαν μάχες για να μην καθορίζονται τα γεγονότα στο κίνημα από κάποια κομματικά επιτελεία ούτε, όμως, από κάποιες, μικρής εμβέλειας, αυτόνομες ή ελευθεριακές αγωνιστικές ομάδες.

Το πιο σημαντικό είναι ότι συνέβαλαν **να αναπτυχθεί μέσα στο αντιδικτατορικό κίνημα της νεολαίας και πιο συγκεκριμένα μέσα στη Νομική και στο Πολυτεχνείο η ενότητα δράσης των δυνάμεων της μαχόμενης αριστεράς. Αυτό έγινε σε συνθήκες εξέγερσης με ανατρεπτική γραμμή και όχι κοινοβουλευτική λογική.** Με διαδικασία συνελεύσεων των φοιτητών, των μαθητών και των εργαζομένων. Με αποφασιστική συμβολή των πιο ριζοσπαστικών επαναστατικών τάσεων και γραμμών πάλης .

Οι ριζοσπαστικές τάσεις και επαναστατικές αναζητήσεις αναπτύχθηκαν μέσα στις αριστερές οργανώσεις της νεολαίας με πιο χαρακτηριστικές αυτές στην ΚΝΕ αλλά και στον ΡΗΓΑ ΦΕΡΑΙΟ, σε άλλες δυνάμεις, και περισσότερο στο ευρύτερο ανένταχτο δυναμικό.

Οι τάσεις αυτές πρωτοστάτησαν, μέσα στον αριστερό ριζοσπαστικό χώρο, για να ηγεμονεύσουν στο κίνημα οι ιδέες του μαζικού πολιτικού αγώνα. Με αντιπαράθεση σε «αριστερές» κριτικές, περιορισμένης απήχησης, από κλειστές ομάδες, που είτε προετοιμάζονταν αενάως σε θεωρητικό επίπεδο είτε επέλεγαν ενέργειες αποσπασμένες από το μαζικό κίνημα. Μέσα στις δύσκολες συνθήκες της νόμιμης και παράνομης δουλειάς, οι πιο αριστερές τάσεις διαμόρφωναν, ανάμεσά τους, αξίες και πρακτικές αγωνιστικής αλληλεγγύης και ανυπότακτης στάσης απέναντι στους μηχανισμούς του κράτους.

Σε αυτές τις συνθήκες, ένας μικρός αριθμός στην αρχή και στη συνέχεια όλο και περισσότεροι νέοι αγωνιστές, που αναζητούσαν επαναστατική απάντηση στη χούντα και το σύστημα, επιλέγουν την κομμουνιστική πολιτική και την οργάνωση, ως αναγκαία και πιο αποτελεσματική στον αντιδικτατορικό αγώνα. Οργανώνονται στην ΚΝΕ, με πρωτοπόρα ηγετική συμβολή του Κώστα Τζιαντζή σε αυτή την επαναστατική αναζήτηση και σε όλη τη μετέπειτα πολιτική μας δράση που την περιγράφει ο ίδιος στη μονογραφία του για το σύντροφο Χάρη Γαϊτανίδη.

Από τα πρώτα βήματα αυτής της επιλογής ξεσηκώθηκε μεγάλη αντιπαράθεση από άλλες αριστερές δυνάμεις της νεολαίας με τη λογική ότι η αντιϊμπεριαλιστική κομμουνιστική πολιτική και οργάνωση διασπά, στενεύει το αναγκαίο πλατύ περιεχόμενο και μέτωπο για τα καθημερινά προβλήματα και την ανατροπή της χούντας, μια αντίληψη που κατέληγε πάντα σε συμμαχίες χωρίς αρχές.

Αποδείχτηκε, ωστόσο, ότι αυτή η πολιτική ήταν που συνέβαλε στην βαθύτερη πολιτικοποίηση και μαζικοποίηση του αντιδικτατορικού και του μεταπολιτευτικού κινήματος της νεολαίας. Διότι ενθάρρυνε και ενεργοποιούσε υπαρκτές δυνατότητες για την κομμουνιστική αριστερά 20-25 χρόνια μετά την ήττα στον εμφύλιο. Με το σκεπτικό όχι απλά ενός τρίτου γύρου, αλλά **ενός νέου νικηφόρου επαναστατικού κομμουνιστικού κινήματος. Με έμπνευση και αναφορά στο Μάη του 68, στην κουβανέζικη επανάσταση και τον Τσε και, πρωτίστως, στην οχτωβριανή έφοδο στον ουρανό και στις επαναστατικές παραδόσεις του ΕΑΜ-ΕΛΑΣ-ΔΣΕ.**

Αποδείχτηκε, επίσης, ότι αποτελεί άλλης ποιότητας επιλογή η συγκρότηση αυτοτελούς κομμουνιστικής επαναστατικής μαζικής οργάνωσης που μελετά τον καπιταλισμό, την εργατική τάξη, την ιστορία του κινήματος και την εποχή γενικότερα. Που σχεδιάζει και συμβάλλει στους αγώνες της νεολαίας ενάντια στη χούντα και επιχειρεί να τους μπολιάσει με συνολική απελευθερωτική προοπτική, με λογική ρήξης με το αστικό κράτος και τον ιμπεριαλισμό που γεννάει δικτατορίες.

Το ρεύμα αυτό διαμορφώνονταν επαναστατικά, με αντιφάσεις και σκαμπανεβάσματα, στο καμίνι του αντιδικτατορικού αγώνα. Σε συνδυασμό με μια προσπάθεια πολιτικής συγκρότησης, που αφορούσε τη στρατηγική, το πρόγραμμα και τη φυσιογνωμία της κομμουνιστικής αριστεράς. Με ανάπτυξη της θεωρητικής μόρφωσης και έρευνας με τις ιδέες του μαρξισμού, ιδιαίτερα με τη λενινιστική αντίληψη. Με καλλιέργεια τρόπου ζωής με τις αξίες και τον πολιτισμό της εργατικής τάξης και των κοινωνικών αγώνων.

Σε αυτή την περίοδο έχει τις ρίζες του και το ρεύμα της ΚΝΕ- Γράψα, με το ιστορικό “φυσικά και δεν θα υπακούσουμε” το 1989 στον άθλιο Τζανετακισμό του ΚΚΕ, με την αντιπαράθεση στον «γκορμπατσοφισμό» και στη σφαγή της Τιέν Αν Μεν στο Πεκίνο.

Σε όλη την πορεία της ΚΝΕ από τη δικτατορία μέχρι και το 1989 αναπτύχθηκαν στο εσωτερικό της διαφορετικά ρεύματα και ρεφορμιστικής και αστικοδημοκρατικής εξέλιξης, όπως αποδείχτηκε μεταπολιτευτικά. Η επαναστατική τάση, που εμείς συμμετείχαμε και υπερασπιζόμαστε, είχε κατακτήσει μια σχετική ηγεμονία που αυτή συνέβαλε στο να διαμορφώνει συνολικά η ΚΝΕ μια ορισμένη πολιτική αυτοτέλεια από το ΚΚΕ στο κίνημα της νεολαίας και γενικότερα.

Με όποιες ανεπάρκειες, αμφισβητούσε την αντίληψη που καλλιεργούσαν, τότε και μεταπολιτευτικά, οι ηγεσίες της αριστεράς για την προτεραιότητα του εκδημοκρατισμού του αστικού κράτους και του κοινοβουλευτικού δρόμου.

Αντιπαράτεθηκε στην ΕΑΔΕ και στο σύνθημα παραγόντων της Αριστεράς, «Καραμανλής ή τανκς». Διαφοροποιήθηκε το 1981-85 από τη γραμμή του ΚΚΕ με το περιβόητο μορατόριουμ με το ΠΑΣΟΚ στο κίνημα και με το αίτημα για πολιτική συμμαχία και συγκυβέρνηση, με σύνθημα “Αλλαγή δεν γίνεται χωρίς το ΚΚΕ”. Αντιστάθηκε στην επιχείρηση ενσωμάτωσης του κινήματος της νεολαίας στην πολιτική του ΠΑΣΟΚ με το Υφυπουργείο Νέας Γενιάς με το οποίο συνεργάστηκαν ουκ ολίγοι αγωνιστές και από τη ριζοσπαστική αριστερά. Την ίδια περίοδο έχουμε και το αλήστου μνήμης σύνθημα «ΠΑΣΟΚ χωρίς αυταπάτες» συγκεκριμένων ομάδων της εξωκοινοβουλευτικής αριστεράς. **Η στάση αυτή της ΚΝΕ προκάλεσε τη σκληρή επίθεση από τα κυβερνητικά κόμματα, τα συστημικά ΜΜΕ αλλά και από το ΚΚΕ Εσωτερικού, και προσωπικά από τον Λ. Κύρκο και άλλους παράγοντες της αριστεράς.**

Σε όλες τις φάσεις ανάπτυξης του, **το ρεύμα μας είχε σημαντική συμβολή στην κοινή δράση των μαχόμενων δυνάμεων της αριστεράς ενάντια στη χούντα και μεταπολιτευτικά, ενάντια στη «συνέχεια» του κράτους, στη κρατική καταστολή, στην αμερικανονατοϊκή συμμαχία και σε πρωτοβουλίες αντιϊμπεριαλιστικής αλληλεγγύης.**

Απορρίπταμε, ωστόσο, την τακτική με την οποία πρώτα καθορίζεις με ποιους θα πας και μετά προσαρμόζεις ανάλογα την πολιτική βάση των συνεργασιών. Διαμορφώναμε, βαθμιαία και με ζιγκ-ζαγκ, την εκτίμηση ότι υπάρχει ανάγκη και δυνατότητα τακτικής πολιτικής συνεργασίας, από θέσεις αντικαπιταλιστικής ρήξης με την αστική εξουσία και το κράτος της, με εκείνα τα ρεύματα θεωρίας και πράξης που διαφοροποιήθηκαν από τις ηττημένες ρεφορμιστικές λογικές, με βάση τη θέση ότι ο καπιταλισμός δεν διορθώνεται αλλά ανατρέπεται. Αυτή η επιλογή συνδυάζονταν με το συντροφικό διάλογο για τις διαφορετικές απόψεις στα κρίσιμα ζητήματα της μεταβατικής περιόδου προς το σοσιαλισμό κομμουνισμό, για το τσάκισμα του αστικού κράτους, τη νέα εργατική δημοκρατία, την κατάργηση της ατομικής ιδιοκτησίας.

Στα 50χρονα του Πολυτεχνείου αντιμετωπίζουμε μια άνευ προηγουμένου αστική επίθεση, της ανθρωποβόρας και περιβαλλοντοκτόνας «ανάπτυξης» του νεότερου πολεμικού και ολοκληρωτικού καπιταλισμού με όλα τα ενδεχόμενα ανοικτά. Μελετάμε την εμπειρία γιατί είμαστε στρατευμένοι στον αγώνα ενάντια στην αντεπανάσταση και στο δημιουργικό έργο να συμβάλουμε ώστε οι μελλοντικές αγωνιστικές, κοινωνικές εκρήξεις να μετασχηματίζονται σε πολιτικό μαζικό κίνημα αντικαπιταλιστικής επαναστατικής ανατροπής.

Είναι απαράδεκτο στα 50χρονα, οποιαδήποτε πρωτοβουλία αγωνιστών να αποσιωπά το ρόλο των Αμερικανών στην επιβολή του στρατιωτικού χουντικού πραξικοπήματος αλλά και τον χαρακτήρα τα χούντας ως γέννημα -θρέμμα του αστικού κράτους και του μετεμφυλιακού αντικομμουνιστικού πυρήνα του στο στρατό, την αστυνομία, την κρατική γραφειοκρατία και, βεβαίως, τη δικαστική εξουσία. Αυτό πρεσβεύουν και πράττουν αρκετοί παλιοί αγωνιστές που υπηρέτησαν, από διάφορες κυβερνητικές θέσεις, τη συνέχεια του αστικού κράτους και τη συνέχεια της συμμαχίας της αστικής τάξης με ΗΠΑ-NATO. Επιδιώκουμε να ανοίξει αυτή η συζήτηση ανάμεσα στους, μαχόμενους και σήμερα, αριστερούς συναγωνιστές μας, ανεξάρτητα από τις διαφορετικές μας απόψεις και επιλογές. Να μη γίνουν αποδεκτές αυτές οι αποσιωπήσεις όπως δεν έγιναν αποδεκτές όλες οι απόπειρες, από όλες τις κυβερνήσεις να μην καταλήγει η πορεία στην αμερικάνικη πρεσβεία.

Η **ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΑ μας για τα 50χρονα** αποτελεί ένα πρακτικό βήμα για μια οργανωμένη συστηματική δουλειά στη μελέτη και δημιουργική αξιοποίηση της ιστορικής εμπειρίας του επαναστατικού κινήματος και του ρεύματος μας στο πολιτικό ιδεολογικό επίπεδο, στο κινηματικό, στο πολιτιστικό και στον τρόπο ζωής. Θα συνεχίσουμε την προσπάθεια με ιδεολογική, πολιτική και πολιτιστική παρέμβαση και το 2024, τον Ιούλη, του οποίου, έχουμε

50 χρόνια αστικής δημοκρατίας. Παράλληλα με την αυτοτελή παρέμβαση μας, επιδιώκουμε να αναπτυχθεί η συνεργασία και ο διάλογος με τα ρεύματα της αντιδικτατορικής και μεταπολιτευτικής γενιάς, που, ανεξάρτητα από απόψεις, αντιμάχονται το αστικό πολιτικό σύστημα και συμβάλουν ανατρεπτικά στη μάχη της ζωής και του κινήματος. Έχουμε, σε ότι μας αφορά, επίγνωση ότι τέτοια εγχειρήματα μπορούν να αποδώσουν τα μέγιστα όχι αποσπασματικά αλλά σε συνδυασμό και αλληλεπίδραση με την συνολική συλλογική επαναστατική απόπειρα. Και πιο συγκεκριμένα, ως θυμηθούμε τον Λένιν, με την ιστορική ανάγκη και κίνηση της τάξης, σε κάθε νέα εποχή, για δικό της συλλογικό διανοούμενο, συλλογικό πολιτικό ηγέτη ηγεμόνα, μάστορα της τακτικής κ των συνεργασιών, οργανωτή των ομοϊδεατών επαναστατών, που θα υπερβαίνει τον κατακερματισμό και την έλλειψη ενιαίου σχεδίου.

Γνωρίζουμε ότι σε κρίσιμες καμπές και φάσεις, 1940-49, Ιούλης 1965, αντιδικτατορικός αγώνας, Δεκέμβρης 2008, αντιμνημονιακοί αγώνες 2010-12, ο μαχόμενος λαός και η ριζοσπαστική νεολαία «κάνουν το καθήκον τους». Η ευθύνη μας είναι να συμβάλουμε σε μια **σύγχρονη αριστερά επαναστατική**, στην οποία **θα διεκδικεί την ηγεμονία το Πρόγραμμα και κόμμα Κομμουνιστικής Απελευθέρωσης**. Με τακτική **αντικαπιταλιστικού εργατικού κοινωνικοπολιτικού μετώπου και ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού κινήματος και της ανατρεπτικής πτέρυγας του, προκειμένου να συγκροτείται το πολιτικό κίνημα της εργατικής τάξης και των συμμάχων της, ως σύγχρονο υποκείμενο της ανατροπής και της επανάστασης.**

Άγγελος Χάγιος, μέλος της ΠΕ του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση,

10 Νοέμβρη 2023, αίθριο Αβέρωφ, ΕΜΠολυτεχνείο